

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3SŽi/10/2013
Identifikačné číslo spisu:	1012202085
Dátum vydania rozhodnutia:	06.10.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:1012202085.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., IČO: 35 807 598, Pribinova 25, Bratislava, právne zastúpený: Fridrich Paľko, s.r.o., Grösslingova 4, Bratislava, proti žalovanému: Ústavný súd Slovenskej republiky, Hlavná 110, Košice, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia predsedníčky Ústavného súdu Slovenskej republiky č. Spr 758/2012, Inf 62/2012 zo dňa 26. júla 2012 a Ústavného súdu Slovenskej republiky č. Spr 758/2012, Inf 62/2012 zo dňa 11. júla 2012, konajúc o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 6S/82/2012-11 zo dňa 10. mája 2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 6S/82/2012-11 zo dňa 10. mája 2013 p o t v r d z u j e.

Žalobcovi právo na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

Napadnutým uznesením Krajský súd v Bratislave podľa § 250d ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) zastavil konanie z dôvodu oneskoreného podania žaloby a nezaplatenia súdneho poplatku za žalobu. V prípade oneskoreného podania žaloby krajský súd uviedol, že napadnuté rozhodnutie predsedníčky Ústavného súdu Slovenskej republiky bolo doručené právnomu zástupcovi žalobcu 6. augusta 2012; posledný deň dvojmesačnej prekluzívnej lehoty pripadol na sobotu 6. október 2012, preto posledným dňom lehoty bol pondelok 8. október 2012 (§ 250b v spojení s § 57 ods. 2 O.s.p.). Žalobca podal žalobu osobne na Krajskom súde v Bratislave až 9. októbra 2012 (utorok), teda po uplynutí zákonnej prekluzívnej lehoty na podanie žaloby.

Podľa krajského súdu bolo ďalším dôvodom zastavenia konania nezaplatenie súdneho poplatku za podanú žalobu. Žalobca bol vyzvaný na zaplatenie súdneho poplatku výzvou doručenou právnomu zástupcovi žalobcu dňa 22.01.2013. Žalobca na túto výzvu na zaplatenie súdneho poplatku reagoval podaním označeným ako „odvolanie proti výzve/uzneseniu“ doručeným krajskému súdu 05.02.2013. V tomto podaní žalobca argumentuje, že krajský súd pochybil, keď vydal výzvu na zaplatenie súdneho

poplatku, pretože o uložení povinnosti zaplatiť súdny poplatok musí súd rozhodnúť uznesením, ktoré má byť odôvodnené podľa § 169 ods. 1 O.s.p. Keďže výzva odôvodnenie neobsahuje, je nepreskúmateľná. Ďalej žalobca v podaní argumentoval tým, že krajský súd ho nemal vyzývať na zaplatenie súdneho poplatku podľa položky č. 10 písm. a/ Sadzobníka súdnych poplatkov ako prílohy k zákonu č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 71/1992 Zb.“), pretože žalovaný nie je orgánom verejnej správy, ale orgánom verejnej moci. Krajský súd k týmto námietkam žalobcu v napadnutom uznesení uviedol, že § 10 ods. 1 veta prvá zákona č. 71/1992 Zb. jasne hovorí o výzve (nie o uznesení) na zaplatenie súdneho poplatku. Krajský súd teda postupoval správne, keď žalobcu vyzval na zaplatenie súdneho poplatku, určil mu 10-dňovú lehotu na zaplatenie súdneho poplatku, poučil ho o následku nezaplatenia súdneho poplatku. Zákon č. 71/1992 Zb. je vo vzťahu k Občianskemu súdnemu poriadku lex specialis, preto bol krajský súd povinný postupovať podľa zákona č. 71/1992 Zb. Je pravdou, že Ústavný súd Slovenskej republiky je orgánom verejnej moci. V predmetnej právnej veci však rozhodoval podľa zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 211/2000 Z.z.“), teda v prenesenej kompetencii ako orgán verejnej správy. Ak by Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodoval ako orgán verejnej moci, nebolo by jeho rozhodnutie preskúmateľné v správnom súdnictve správnym súdom. Záverom krajský súd uviedol, že poplatková povinnosť žalobcu vznikla aj napriek oneskorene podanej žalobe, pretože splatnosť súdneho poplatku nastáva už podaním žaloby (aj oneskorene podanej), pričom v § 11 ods. 3 tretia veta zákona č. 71/1992 Zb. sú upravené len dva prípady vrátenia súdneho poplatku v správnom súdnictve, a to späťvzatie žaloby pred prejednaním veci alebo ak bolo konanie zastavené z dôvodu, že účastník nebol v konaní riadne zastúpený, o čo však v predmetnej právnej veci nejde.

Proti tomuto uzneseniu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom navrhol uznesenie krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. V prípade zastavenia konania pre oneskorené podanie žaloby žalobca namietal, že došlo k chybám v doručovaní napadnutého rozhodnutia žalovaného. Žalovaný doručoval rozhodnutie právnomu zástupcovi žalobcu na adresu Moyzesova 8, Bratislava, na ktorej však právny zástupca žalobcu už nemal sídlo a na ktorej sa nezdržoval. Ako preukazuje výpis z obchodného registra Okresného súdu Bratislava I, oddiel Sro, vložka č. 60065/B právny zástupca žalobcu mal od 20.07.2012 sídlo na adrese Grösslingova 4, Bratislava. Žalovanému teda bolo z verejne dostupných zdrojov známe, že právny zástupca žalobcu zmenil svoje sídlo a na skoršej adrese sa viac nezdržiava. Poukázal na judikáty R 19/1968 a 5Cdo/94/2000. Nesprávny postup pri doručovaní má za následok jeho neúčinnosť, a to aj v prípade, že súd doručí rozhodnutie účastníkovi konania (m.m. 1ObdoV/12/2009). Žalobca tiež poukázal na to, že žalovaný vydal opravu rozhodnutia predsedníčky Ústavného súdu Slovenskej republiky č. Spr 758/2012, Inf 62/2012 z 26.07.2012, ktorá bola doručená právnomu zástupcovi žalobcu na správnu adresu. Žalobca tiež namietal, že nemal informáciu o tom, že by napadnuté rozhodnutie žalovaného bolo žalobcovi doručené 06.08.2012. Ak prvostupňový súd založil svoje rozhodnutie na dôkaze, ku ktorému sa žalobca nemohol vyjadriť, prípadne sa s ním oboznámiť, bola žalobcovi odňatá možnosť konať pred súdom. Nie je akceptovateľné, aby takéto rozhodnutie bolo prijaté len na základe dôkazu, ktorý predložil žalovaný a pochádza z jeho vlastnej evidencie. Žalobca tiež poukázal na to, že ho krajský súd vyzval, aby sa vyjadril, či súhlasí s rozhodnutím vo veci bez nariadenia pojednávania. Na predmetnú výzvu žalobca reagoval s tým, že trvá na prerokovaní veci na nariadenom pojednávaní. Krajský súd však pojednávanie nenariadil, vykonal dokazovanie a vo veci rozhodol, čím bola žalobcovi tiež odňatá možnosť konať pred súdom.

K dôvodu zastavenia konania pre nezaplatenie súdneho poplatku žalobca namietal, že výzvu na zaplatenie súdneho poplatku považuje za nesprávnu. Napadnuté uznesenie (bližšie neoznačené, pozn. odvolacieho súdu) neobsahuje odôvodnenie v zmysle § 169 ods. 1 O.s.p., preto je nepreskúmateľné. Podľa položky č. 10 písm. a/ Sadzobníka súdnych poplatkov spoplatneniu podlieha len podanie návrhu/žaloby na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia orgánu, ktorý je orgánom verejnej správy. Podľa názoru žalobcu však Ústavný súd Slovenskej republiky nie je orgánom verejnej správy, jeho rozhodnutie preto nie je rozhodnutím orgánu verejnej správy; žalobca nežiada o preskúmanie rozhodnutia verejnej správy, ale orgánu verejnej moci. Na základe ustanovenia § 19 ods. 4 zákona č. 211/2000 Z.z. došlo k rozšíreniu právomoci všeobecných súdov na preskúmanie zákonnosti rozhodnutí vydaných podľa § 16 až § 19

zákona č. 211/2000 Z.z. aj na orgány verejnej moci. Na druhej strane však nedošlo k zakomponovaniu tohto rozšírenia do sadzobníka súdnych poplatkov. Krajský súd nie je oprávnený svojvoľne rozširovať okruh úkonov podliehajúcich súdnemu poplatku. Žalobca preto nemôže byť vyzvaný na zaplatenie súdneho poplatku za podanú žalobu na preskúmanie zákonnosti iného orgánu ako je orgán verejnej správy, ktorý je o.i. Ústavný súd Slovenskej republiky. Preto je žalobca toho názoru, že nemá povinnosť zaplatiť súdny poplatok za žalobu a zastavenie konania pre nezaplatenie súdneho poplatku bez zákonnej povinnosti tento poplatok zaplatiť, nie je možné. K odvolaniu priložil fotokópiu rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/39/2007 z 29.03.2007.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhol uznesenie krajského súdu potvrdiť. Žalovaný uviedol, že argumentácia žalobcu, súvisiaca s oneskoreným podaním žalobcu, sa prieči právnej úprave lehôt v občianskom súdnom konaní, ako aj dôkazom v spise žalovaného č. Spr 758/2012, Inf 62/2012. Poukázal pritom na ustanovenia § 57 ods. 2 O.s.p., § 250b ods. 1 O.s.p. Napadnuté rozhodnutie predsedníčky Ústavného súdu Slovenskej republiky č. Spr 785/2012, Inf 62/2012 z 26.07.2012 právny zástupca žalobcu preukázateľne prevzal 06.08.2012, čo potvrdil svojím podpisom na doručenke, ktorá je súčasťou spisu žalovaného sp. zn. Spr 785/2012, Inf 62/2012. Predmetné rozhodnutie sa v zmysle predloženého potvrdenia Slovenskej pošty o prevzatí zásielky jej adresátom dostalo do dispozičnej sféry žalobcu, zastúpeného jeho právnym zástupcom, dňa 06.08.2012. Keďže žalobca podal žalobu osobne do podateľne krajského súdu až 09.10.2012, podal ju až po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty. K druhému dôvodu zastavenia konania - nezaplatenie súdneho poplatku - žalovaný uviedol, že krajský súd sa v súlade s ustanoveniami zákona č. 71/1992 Zb. vysporiadal s argumentmi žalobcu a vysvetlil dôvody uloženia poplatkovej povinnosti, ako aj následného zastavenia konania. Nad rámec uvedeného žalovaný tvrdil, že je zarážajúce, keď žalobca podáva žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia predsedníčky ústavného súdu ako správneho orgánu (pri rozhodovaní podľa ustanovení zákona č. 211/2000 Z.z.) podľa § 247 O.s.p., avšak na druhej strane potom v súvislosti s uloženou poplatkovou povinnosťou naopak tvrdí, že jeho žaloba nesmeruje proti rozhodnutiu ústavného súdu ako orgánu verejnej správy, ale ako orgánu verejnej moci. Pokiaľ by to bolo tak, potom by žalobca rozhodnutie predsedníčky ústavného súdu, vydané podľa zákona č. 211/2000 Z.z. ani nemohol napadnúť samotnou žalobou o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu podľa § 247 O.s.p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 prvá veta Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal odvolaním napadnuté uznesenie krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle § 250ja ods. 2 O.s.p. Nenariadenie odvolacieho pojednávania nebolo v rozpore s verejným záujmom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa primárne zaoberal včasnosťou podanej žaloby, ktorá sa odvíja od doručovania v administratívnom konaní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z obsahu súdneho a administratívneho spisu žalovaného sp. zn. Spr 758/2012, Inf 62/2012 zistil, že rozhodnutie predsedníčky Ústavného súdu Slovenskej republiky č. Spr 758/2012, Inf 62/2012 zo dňa 26.07.2012 bolo doručované konateľovi právneho zástupcu žalobcu doc. JUDr. Branislavovi Fridrichovi PhD. na adresu Moyzesova 8, 811 05 Bratislava (výpis z Obchodného registra Okresného súdu Bratislava I, oddiel Sro, vložka č. 60065/B). Doručovanie bolo realizované prostredníctvom pošty Bratislava 1. Doc. JUDr. Branislav Fridrich PhD. osobne rozhodnutie prevzal 06.08.2012 z adresy Moyzesova 8, 811 05 Bratislava, čo potvrdil svojím podpisom. Podpis na doručenke sa zhoduje s podpisom na plnomocenstve a na sprievodnom liste k žalobám z 9. októbra 2012, ktoré sú súčasťou súdneho spisu na č.l. 2, 3. Z obsahu administratívneho spisu nevyplýva iný spôsob, ako sa mohol žalobca, resp. jeho právny zástupca, dozvedieť o obsahu žalobou napadnutého rozhodnutia žalovaného (napríklad nahliadnutím do administratívneho spisu, vyžiadaním fotokópie napadnutého rozhodnutia žalovaného po nahliadnutí do administratívneho spisu, namietaním u žalovaného, že mu rozhodnutie nebolo vôbec doručené, a podobne). O prevzatí rozhodnutia právnym zástupcom žalobcu napokon svedčí aj podaná žaloba zo dňa 08.10.2012, v ktorej sa žalobca domáhal zrušenia rozhodnutia žalovaného zo dňa 26.07.2012, sp. zn. Spr 758/2012, Inf 62/2012, ako aj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 11.07.2012, sp. zn. Spr 758/2012, Inf

62/2012 a vrátenia veci žalovanému na ďalšie konanie, pričom v dôvodoch žaloby namieta argumentáciu žalovaného uvedenú v napadnutom rozhodnutí. Uvedené len preukazuje, že žalobca, resp. jeho právny zástupca v čase podanej žaloby mal vedomosť o rozhodnutí žalovaného (t.j. o spôsobe a dôvodoch rozhodnutia). Žalobca v podanej žalobe zo dňa 08.10.2012 žiadnym spôsobom nenamietal nesprávny postup pri doručovaní rozhodnutia žalovaného na adresu Bratislava, Moyzesova 8. Námietku nesprávneho postupu pri doručovaní napadnutého rozhodnutia žalovaného žalobca uplatnil až v odvolaní po tom, čo krajský súd zastavil konanie (okrem iného) pre oneskorené podanie žaloby. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto považuje námietku žalobcu za účelovú v snahe vyhnúť sa následkom svojho konania, ktoré spočíva v oneskorenom podaní žaloby. Na základe uvedených skutočností Najvyšší súd Slovenskej republiky nemá pochybnosť o tom, že právny zástupca žalobcu preukázateľne rozhodnutie žalovaného č. Spr 758/2012, Inf 62/2012 zo dňa 26.07.2012 prevzal 06.08.2012. Krajský súd nerozhodol na základe dôkazu, ktorý mu predložil len žalovaný a ku ktorému sa žalobca nemohol vyjadriť, pretože doručienka preukazuje prevzatie rozhodnutia žalovaného právnym zástupcom žalobcu, o čom mal právny zástupca žalobcu, a teda aj žalobca preukázateľne vedomosť, rozhodnutie sa dostalo do dispozičnej sféry žalobcu a žalobcovi bol známy aj deň, kedy sa rozhodnutie žalovaného dostalo do dispozičnej sféry jeho právneho zástupcu, o čom ho bol právny zástupca povinný informovať. Prípadnú nesprávnu komunikáciu medzi žalobcom a jeho právnym zástupcom, ktorých vzťah vyplýva z dvojstranného právneho úkonu (zo zmluvy), nie je súd v správnom súdnictve oprávnený riešiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje námietku nesprávneho postupu doručovania rozhodnutia žalovaného za irelevantnú aj z ďalšieho dôvodu: v administratívnom konaní je doručovanie právnickým osobám upravené v § 25 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“) v spojení s § 22 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z.z. Ustanovenie § 25 ods. 2 Správneho poriadku upravuje doručovanie právnickým osobám:

- na adresu, ktorú právnická osoba uviedla,
- na adresu, ktorá je správnomu orgánu známa, alebo
- na adresu, ktorá je uvedená v obchodnom registri alebo v inom registri, v ktorom je právnická osoba zapísaná a jej iná adresa nie je správnomu orgánu známa.

-

V žiadosti o poskytnutie informácie bola adresa právneho zástupcu žalobcu uvedená ako Bratislava, Moyzesova 8, čo v tom čase zodpovedalo adrese uvedenej v Obchodnom registri. Právny zástupca žalobcu však zmenu svojej adresy správnomu orgánu v administratívnom konaní neoznámil. Preto žalovaný rozhodnutie doručoval na adresu, ktorú právny zástupca žalobcu v žiadosti uviedol a ktorá bola žalovanému známa, čo zodpovedá zákonnému spôsobu doručovania v zmysle § 25 ods. 2 Správneho poriadku. Navyše, právny zástupca žalobcu z tejto adresy aj napadnuté rozhodnutie žalovaného prevzal. Pre účinky doručenia v predmetnej právnej veci je rozhodujúce, že konateľ právneho zástupcu žalobcu (ako oprávnená osoba v zmysle § 25 ods. 1 posledná veta Správneho poriadku) fyzicky rozhodnutie žalovaného prevzal 06.08.2012 z adresy Bratislava, Moyzesova 8, čo potvrdil vlastnoručným podpisom. U právnických osôb je vylúčené „zdržiavanie sa v mieste doručovania“, preto ani § 25 ods. 2 Správneho poriadku v súvislosti so vznikom fikcie doručenia neupravuje zdržiavanie sa resp. nezdržiavanie sa v mieste doručovania, tak ako je to pri fyzických osôb (§ 24 Správneho poriadku), ale vznik fikcie doručenia sa odvíja od objektívnej znalosti sídla, resp. miesta doručovania právnickej osoby. Doručovanie v administratívnom konaní bolo v súlade s § 25 ods. 1, ods. 2 Správneho poriadku v spojení s § 22 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z.z. Len na margo Najvyšší súd Slovenskej republiky uvádza, že k zmene sídla právneho zástupcu žalobcu došlo 20. júla 2012, teda prvostupňové rozhodnutie bolo vydané pred zmenou adresy a druhostupňové rozhodnutie len šesť dní po zmene adresy právneho zástupcu žalobcu. Právny zástupca žalobcu netvrdí, kedy podal návrh na zápis zmeny zapísaných údajov (zmena sídla) do obchodného registra podľa § 5 ods. 1 zákona č. 530/2003 Z.z. o Obchodnom registri v znení neskorších predpisov, ani kedy o návrhu bolo rozhodnuté a kedy bola zmena sídla do obchodného registra zapísaná. V zmysle ustanovenia § 27 ods. 3 prvá a posledná veta Obchodného zákonníka zapísané údaje sú účinné voči tretím osobám odo dňa ich zverejnenia. Zapísaná osoba sa však nemôže na tieto údaje alebo obsah listín odvolávať voči tretím osobám do 15 dní odo dňa ich zverejnenia, ak tretie osoby preukážu, že o nich nemohli vedieť. Ak by Najvyšší súd Slovenskej republiky pripustil, že zmena sídla právneho zástupcu žalobcu bola do obchodného registra zapísaná 20.07.2012, tak aj v tom

případe by bolo doručovanie rozhodnutia žalovaného v súlade s § 25 ods. 2 Správneho poriadku, pretože z obsahu administratívneho spisu vyplýva, že žalovaný v čase vydania druhostupňového rozhodnutia (26.07.2012) nevedel o zmene sídla právneho zástupcu žalobcu, ku ktorej došlo 20.07.2012, preto sa na ne právny zástupca žalobcu nemôže odvolávať (§ 27 ods. 3 posledná veta Obchodného zákonníka).

Pri druhom odvolacom dôvode - posúdenie povinnosti zaplatiť súdny poplatok za žalobu - je potrebné sa primárne zaoberať námietkou žalobcu týkajúcou sa postavenia Ústavného súdu Slovenskej republiky ako povinnej osoby podľa zákona č. 211/2000 Z.z.

Ústava Slovenskej republiky definuje povinné osoby ako „orgány verejnej moci“, ktoré majú povinnosť primeraným spôsobom poskytovať informácie o svojej činnosti v štátnom jazyku; podmienky a spôsob vykonania ustanoví zákon (čl. 26 ods. 5). Verejnou mocou je taká moc, ktorá autoritatívne rozhoduje o právach a povinnostiach subjektov, či už priamo alebo sprostredkované. Subjekt, o ktorého právach alebo povinnostiach rozhoduje orgán verejnej moci, nie je v rovnoprávnom postavení s týmto orgánom a obsah rozhodnutia tohto orgánu nezávisí od vôle subjektu. Verejnú moc vykonáva štát predovšetkým prostredníctvom orgánov moci zákonodarnej, výkonnej a súdnej a za určitých podmienok ju môžu vykonávať aj prostredníctvom ďalších subjektov. Kritériom pre určenie, či iný subjekt koná ako orgán verejnej moci, je skutočnosť, či konkrétny subjekt rozhoduje o právach a povinnostiach iných osôb a tieto rozhodnutia sú štátnou mocou vynútiteľné, či môže štát do týchto práv a povinností zasahovať (uznesenie Ústavného súdu Českej a Slovenskej Federatívnej republiky sp. zn. I. ÚS 191/92 zo dňa 9. júna 1992). Pojem verejná moc je širokým pojmom zahŕňajúcim tak orgány zákonodarnej, výkonnej aj súdnej moci. Preto čl. 26 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky vychádza zo širokej koncepcie povinných osôb, ktoré bližšie špecifikuje § 2 zákona č. 211/2000 Z.z. tak, že ide o:

- štátne orgány, obce, vyššie územné celky, ako aj tie právnické osoby a fyzické osoby, ktorým zákon zveruje právomoc rozhodovať o právach a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb v oblasti verejnej správy, a to iba v rozsahu ich rozhodovacej činnosti,
- právnické osoby zriadené zákonom a právnické osoby zriadené štátnym orgánom, vyšším územným celkom alebo obcou podľa osobitného zákona,
- právnické osoby založené povinnými osobami uvedenými vyššie,
- iné právnické osoby a fyzické osoby podľa osobitného zákona.

Pod pojmom verejná správa rozumieme určitý druh činnosti alebo inštitúciu, ktorá verejnú správu vykonáva. V prvom prípade ide o materiálnu definíciu a v druhom prípade definíciu správy z hľadiska formálneho. Z materiálneho hľadiska je verejná správa činnosťou štátnych alebo iných verejných inštitúcií, ktorá svojím obsahom nie je činnosťou zákonodarnou ani súdnou (Hendrych, D. a kol. Správni právo. Obecná časť. 5., rozšírené vydanie. Praha: C.H.Beck, 2003, s. 6-7).

Na konanie podľa zákona č. 211/2000 Z.z. sa použijú ustanovenia Správneho poriadku, pokiaľ zákon č. 211/2000 Z.z. neustanovuje inak (§ 22 ods. 1 zákona č. 211/2000 Z.z.). Správny poriadok v ustanovení § 1 ods. 2 definuje správne orgány ako štátne orgány, orgány územnej samosprávy, orgány záujmovej samosprávy, fyzické osoby alebo právnické osoby, ktorým zákon zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v oblasti verejnej správy. V predmetnej právnej veci je oblasťou verejnej správy, v ktorej je rozhodované, správa na úseku práva na prístup k informáciám.

Ústavný súd Slovenskej republiky je v prvom rade nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy Slovenskej republiky). S touto definíciou ústavného súdu sa neoddeliteľne spája jeho kompetencia konať a rozhodovať v rámci ochrany ústavnosti zakotvená v článkoch 125 - 129 Ústavy Slovenskej republiky:

- konanie o súlade právnych predpisov s právnymi predpismi vyššej právnej sily,
- konanie o súlade dojednaných medzinárodných zmlúv, na ktoré je potrebný súhlas Národnej rady Slovenskej republiky, s ústavou alebo s ústavným zákonom,
- konanie o súlade predmetu referenda, ktoré sa má vyhlásiť na základe petície občanov alebo uznesenia Národnej rady Slovenskej republiky podľa čl. 95 ods. 1, s ústavou alebo s ústavným zákonom,

- kompetenčné spory medzi ústrednými orgánmi štátnej správy,
- rozhoduje v sporných prípadoch o tom, či je daná kontrolná pôsobnosť Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky,
- o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd,
- o sťažnostiach orgánov územnej samosprávy proti neústavnému alebo nezákonnému rozhodnutiu alebo inému neústavnému alebo nezákonnému zásahu do vecí územnej samosprávy, ak o jej ochrane nerozhoduje iný súd,
- podáva výklad ústavy alebo ústavného zákona, ak je vec sporná,
- o sťažnosti proti rozhodnutiu o overení alebo neoverení mandátu poslanca Národnej rady Slovenskej republiky,
- o ústavnosti a zákonnosti volieb prezidenta Slovenskej republiky, volieb do Národnej rady Slovenskej republiky, volieb do orgánov územnej samosprávy a volieb do Európskeho parlamentu,
- o sťažnostiach proti výsledku referenda a o sťažnostiach proti výsledku ľudového hlasovania o odvolaní prezidenta Slovenskej republiky,
- či rozhodnutie o rozpustení alebo pozastavení činnosti politickej strany alebo politického hnutia je v zhode s ústavnými zákonmi a s inými zákonmi,
- rozhoduje o obžalobe Národnej rady Slovenskej republiky proti prezidentovi Slovenskej republiky vo veci úmyselného porušenia ústavy alebo vlastizrady,
- či rozhodnutie o vyhlásení výnimočného stavu alebo núdzového stavu a na toto rozhodnutie nadväzujúce ďalšie rozhodnutia boli vydané v súlade s ústavou alebo s ústavným zákonom.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky však môžu vyplývať povinnosti konať a rozhodovať aj v iných oblastiach ako je ochrana ústavnosti a na základe iných právnych predpisov ako je Ústava Slovenskej republiky. O taký prípad ide aj v predmetnej právnej veci. Oblasť slobodného prístupu k informáciám je súčasťou verejného práva, v tomto prípade správneho práva. Ústavný súd v oblasti rozhodovania v rámci správneho práva nemá postavenie súdneho orgánu, ale orgánu verejnej správy. V tomto prípade nemožno brať ohľad na to, že žalovaný má vo svojom názve slovo „súd“, pretože orgán v oblasti verejnej správy na úseku práva na prístup k informáciám, ktorý koná a rozhoduje o sprístupnení alebo nesprístupnení informácie, ktorú má alebo nemá vo svojej dispozičnej sfére, podľa zákona č. 211/2000 Z.z. je správnym (administratívnym) orgánom. V tomto prípade je odlišujúcim kritériom medzi súdom a správnym orgánom kompetencia: kým súd koná v rámci kompetencie podľa čl. 125 až 129 Ústavy Slovenskej republiky, správny orgán koná o sprístupnení alebo nesprístupnení informácie podľa zákona č. 211/2000 Z.z. Túto skutočnosť zdôrazňuje aj to, že o sprístupnení alebo nesprístupnení informácie nerozhodujú jednotlivé senáty Ústavného súdu Slovenskej republiky v rámci svojej rozhodovacej činnosti, ale o sprístupnení alebo nesprístupnení informácií v zmysle zákona č. 211/2000 Z.z. rozhodujú štátni zamestnanci (úradníci) a v druhom stupni predsedníčka Ústavného súdu Slovenskej republiky v rámci štátnej správy súdov. S prihliadnutím na § 1 ods. 2 Správneho poriadku, § 244 ods. 2 O.s.p. a zákon č. 211/2000 Z.z. je možné Ústavný súd Slovenskej republiky definovať ako inú právnickú osobu, ktorá v oblasti verejnej správy rozhoduje o právach a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb, a teda ako správny orgán, prípadne ako orgán verejnej správy. Preto aj právoplatné rozhodnutie žalovaného je preskúmateľné súdom v správnom súdnictve podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku „Rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov“. Konanie o tejto žalobe je následne spoplatnené podľa položky č. 10 písm. a/ Sadzobníka súdnych poplatkov ako návrh na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy na základe žaloby, ak v písmenách b/ až d/ nie je ustanovené inak, vo výške 70 €.

Krajský súd správne postupoval, keď žalobcu vyzval výzvou na zaplatenie súdneho poplatku za podanú žalobu vo výške 70 € podľa položky č. 10 písm. a/ Sadzobníka súdnych poplatkov (č.l. 6). Žalobca bol poučený, že ak nebude poplatok v určenej 10-dňovej lehote zaplatený, súd konanie zastaví podľa § 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. Právny zástupca žalobcu výzvu prevzal 22.01.2013. Najvyšší súd Slovenskej republiky dáva žalobcovi do pozornosti celé ustanovenie § 10 zákona č. 71/1992 Zb.

Citované zákonné ustanovenie rozlišuje medzi výzvou na zaplatenie súdneho poplatku a uznesením na zaplatenie súdneho poplatku. Ide o dva inštitúty odlišné svojou formou, podmienkami a následkami nezaplatenia súdneho poplatku na základe nich. Výzva na zaplatenie súdneho poplatku (§ 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb.) je poplatníkovi zasielaná v prípade nezaplatenia súdneho poplatku splatného podaním návrhu na začatie konania alebo dovolania; následkom nezaplatenia súdneho poplatku je zastavenie konania. Na druhej strane uznesenie (§ 10 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb.) na zaplatenie súdneho poplatku je účastníkovi zasielané len v taxatívne určených prípadoch, ak:

- už súd začal konať vo veci samej,
- vznikla poplatková povinnosť poplatníkovi, ktorému súd ustanovil opatrovníka, pretože nie je známy jeho pobyt, alebo sa mu nepodarilo doručiť na známu adresu v cudzine,
- došlo k rozšíreniu návrhu alebo podaniu vzájomného návrhu v tej istej veci potom, ako začal konať vo veci samej,
- ide o opravný prostriedok proti rozhodnutiu správnych orgánov,
- žiada zaplatenie poplatku vo výške odporujúcej úprave podľa tohto zákona,
- vznikla poplatková povinnosť poplatníkovi podaním návrhu na nariadenie predbežného opatrenia.

Následkom nezaplatenia súdneho poplatku na základe uznesenia je vymáhanie nezaplateného súdneho poplatku podľa zákona č. 65/2001 Z.z. o správe a vymáhaní súdnych pohľadávok v znení neskorších predpisov, teda nie zastavenie konania. Krajský súd správne poukázal na subsidiárne použitie Občianskeho súdneho poriadku, pretože vzťah medzi zákonom č. 71/1992 Zb. a Občianskym súdnym poriadkom je založený na zásade *lex specialis derogat legi generali* (osobitný zákon alebo ustanovenie ruší všeobecný zákon alebo ustanovenie); osobitným zákonom je zákon č. 71/1992 Zb. a všeobecným zákonom je Občiansky súdny poriadok. Preto nebol dôvod, aby krajský súd žalobcu vyzýval uznesením podľa § 10 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb., nakoľko neboli splnené taxatívne podmienky na jeho vydanie, ale správne žalobcu vyzval výzvou podľa § 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb., u ktorej je následkom nezaplatenia súdneho poplatku zastavenie konania. Žalobca teda svojím konaním v rozpore s § 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. sám spôsobil zastavenie konania pre nezaplatenie súdneho poplatku. Najvyšší súd Slovenskej republiky zdôrazňuje, že jednotlivé ustanovenia zákona č. 71/1992 Zb. (ale aj iných zákonov vo všeobecnosti) nemožno vykladať izolovane a bez kontextu, a to s akcentom na to, že žalobca je zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, za ktorého koná advokát s právnickým vzdelaním.

V správnom súdnictve sa dokazovanie nevykonáva, pre súd je rozhodujúci stav v čase vydania druhostupňového rozhodnutia (§ 250i ods. 1 O.s.p.) výnimku tvoria prípady vyplývajúce z občianskoprávných, pracovných, rodinných a obchodných vzťahov alebo zo sankčných vecí (§ 250i ods. 2 O.s.p.), o ktoré však v predmetnej právnej veci nejde. Zároveň je potrebné zohľadniť aj špecifiká správneho súdnictva, kedy súd v správnom súdnictve nie je súdom skutkovým, ale preskúmava zákonnosť rozhodnutí a postupov správnych orgánov (§ 244 a nasl. O.s.p.). Krajský súd preto rozhodol na základe skutkového stavu, ktorý existoval v čase vydania rozhodnutia žalovaného, na základe nezaplatenia súdneho poplatku žalobcom, vo veci nevykonával dokazovanie v merite veci, preto ani nenariadil pojednávanie. Zároveň je potrebné zdôrazniť, že krajský súd žalobcu nevyzýval na vyjadrenie, či súhlasí s rozhodnutím bez nariadenia pojednávania, podľa § 250f O.s.p. Preto žalobca nemohol na takú výzvu ani hypoteticky odpovedať. V súdnom spise sa navyše žiadne takéto vyjadrenie žalobcu nenachádza, pričom spis je žurnalizovaný priebežne v zmysle § 172 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z.z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy v znení neskorších predpisov. Námietka žalobcu v odvolaní, že ho krajský súd vyzval podľa § 250f Občianskeho súdneho poriadku a žalobca na výzvu reagoval, je neopodstatnená, pretože tieto skutočnosti zo súdneho spisu sp. zn. 6S/82/2012 nevyplývajú.

Vychádzajúc z uvedených skutočností a citovaných právnych predpisov je postup a rozhodnutie krajského súdu v súlade s § 250b ods. 1 O.s.p., § 250d ods. 3 O.s.p., § 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 6S/82/2012-11 zo dňa 10.05.2013 ako vecne správne potvrdil podľa § 219 ods. 1 v spojení s § 250ja ods. 3 posledná veta O.s.p.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a žalobcovi ich náhradu nepriznal, pretože v odvolacom konaní nemal úspech a žalovanému náhrada trov konania o zákona neprináleží.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.